

En Purumeru a Sulat ni Pablo ten TAGA-CORINTO HIDI

Paliwanag Tungkul ten Libro

En layunin nen *Purumeru a Sulat ni Pablo ten Taga-Corinto hidi* ay talakayán en problema nen biyag sakay pánnampalataya a Cristiano a lummitaw ten simbaan a impataknág ni Pablo haud. Ti panahunid a iyud, ay essa a tanyag a banuwan ti Grecia en Corinto, sakay sentru a siyudad ni Acaya, a essa prubinsiya a Romano. Iyád a banuwan ay tanyag a maunlad ten págnigosyu sakay kabihasanan. Tanyag bi iyád a banuwan ti pángngalunya sakay ti kakpal ni sari-sari ni rilihiyon a ked haud.

En mahalaga hidi a paksa a tinalakay nen apostol ay en págkampi-kampiyan ten simbaan sakay en kássáddáp nen pángngalunya ten sangan a miyembru. Tinalakay bi háddi en problema a tungkul ten pákkabinga sakay en ugnayan nen lállaki hidi ten bábbi hidi, en pagkain hidi a nealay ten diyosdiyosan, kaayusan ten simbaan, en kaluub hidi nen Banal a Ispiritu, sakay en kákkabiyag a ruway. Malinaw a impeta ni Pablo ti sulatid a iyád ni ánya en toldu nen Maganda a Baretá tungkul ti hidi iyád a paksa.

Tinalakay ten kapitulu sapulu ay ti tállu, en pinakatanyag a bahagi ni libruwid a iyád, en págmahal bilang pinakamahalaga a kaluub nen Diyos ten anak na hidi.

Lasán nen Libro

Sapul 1:1-9

Pággkampí-kampiyan ten mánnampalataya hidi 1:10-4:21

Páanggalunya sakay pákkabinga 5:1-7:14

En Cristiano hidi sakay en paganu hidi 8:1-11:1

En kákkabiyag sakay en págsamba ten simbaan 11:2-14:40

En kákkabiyag a ruway ni Cristo sakay nen mánnampalataya hidi 15:1-58

Tulong para ten kákkapatkaka hidi ti Judea 16:1-4
Sakay katapusan hidi a bilin 16:5-24

¹ Iyád a surat ay gubwat kánni Pablo a dinulaw ayun ten kaluuban nen Diyos tánni magin apostol ni Cristo Jesus, sakay gubwat kánni Sostenes a kapatkaka tam.

² Para iyád ten simbaan nen Diyos a ked ti Corinto, sikam a pinili hidi nen Diyos a magin kao na ten pamamag-itan nen pákpagkaessa kánni Cristo Jesus. Kumona bi ten atanan a tolay a ked ten atanan a lugar a dumulaw ten ngaran nen Panginooon a ti Jesu-Cristo, a Panginooon tam a atanan.

³ Magkahud kam nakuwan ti pagpapala sakay kapayapaan a gubwat ten Diyos a Ama tam sakay gubwat ten Panginooon tam a ti Jesu-Cristo.

Pagpapala hidi a Gubwat kánni Cristo

⁴ Pirmiyák a magpasalamat ten Diyos gapu ten pagpapala hidi a inyatád na dikomoy ten pamamag-itan ni Cristo Jesus.

⁵ Gapu ten pákpagkaessa moy kánni Cristo, ay nagin masagana kam ten atanan a bagay, magin ti pággupos sakay kaalaman.

⁶ En katutuhanan a tungkul kánni Cristo ay malinaw a ketan dikomoy,

⁷ kaya awan kam nagkulang ten ányaman a pagpapala a ispirituwal, mentras a maguray kam ten kássoli nen Panginoon tam a ti Jesu-Cristo.

⁸ Gamitán na kam a matatag hanggan ten katapusan tánni awan kam ti kapintasan ten aldew nen Panginoon tam a ti Jesu-Cristo.

⁹ Matapat en Diyos a nangdulaw dikomoy tánni mákpagkaessa ten Anak na a ti Jesu-Cristo a Panginoon tam.

En Pággkampí-kampiyan ten Simbaan

¹⁰ Kákkapatkaka ku hidi, ipákpágguron ku dikomoy, ten ngaran nen Panginoon tam a ti Jesu-Cristo, a magkaessa kam sakay dyan kam mamagkampí-kampiyan, magin ti isip sakay layunin.

¹¹ Gapu imbareta dikoku nen kaguman hidi ni Cloe a mamágdadema kam kan.

¹² Iddi gustu kuwid a kagiyán: tehud a magkagi a, “Kánni Pablowák;” tehud bi a magkagi a, “Kánni Apolosák.” Tehud pa a agum magkagi a, “Kánni Pedrowák,” sakay tehud bi a iba bi a magkagi a, “Kánni Cristowák.”

¹³ Bakin? Nahati beman ti Cristo? Ti Pablo beman en nepaku ten kudus para dikomoy? Bininyagan kam beman ten ngaran na?

¹⁴ Salamat ten Diyos ta awaná ti bininyagan dikomoy maliban la kánde Crispo sakay ti Gayo.

¹⁵ Kaya awan moy makagi a nabinyagan kam ten ngaran ku.

16 Maala-ala ku bali, bininyagan ku bi en pam-ilya ni Estefanas. Maliban dikodi ay awanák dán ti matandaan a bininyagan ku.

17 Gapu inutusanák ni Cristo, bakán a para magbinyag nan para mangaral ten Maganda a Baretá. Impangaral ku ngani iyád, peru bakán a ten pamamag-itan nen pággupos sakay karunungan ni tolay, tánni awan mawanan ti halaga en kákkatay ni Cristo ten kudas.

Ti Cristo en Kapangyariyan sakay Karunungan nen Diyos

18 En mensahi a tungkul ten kákkatay ni Cristo ten kudas ay kamangmangan para ten tolay hidi a tawtaw, peru iyád ay kapangyariyan nen Diyos para dikotam a ligtas hidi.

19 Gapu nesulat a, “Sidaán ku en karunungan nen mágkarunung hidi, sakay pawanán ku ti halaga en katalinuwan nen mágkatalinu hidi.”

20 Ánya nadid halagaid nen mágkarunung hidi, en maistu hidi nen Kautusan, en mágkalalaki a dibatista ti panahunid a iyád? Ipeta nen Diyos a en karunungan ti munduwiday ay kahangalan la.

21 Gapu ten karunungan nen Diyos, ay awan na impakultad a matukuyan siya nen tolay ten pamamag-itan nen karunungan di. Nan ginustu na a iligtas en magpasakup hidi dikona ten pamamag-itan nen Maganda a Baretá a ipáppangaral mi, a ten pangileng nen agum ay kahangalan.

22 En Judio hidi ay magaryok ti himala bilang katunayan. Sakay karunungan bi en aryokán nen Griego hidi.

²³ Peru en ipáppangaral mi ay ti Cristo a nepaku ten kudus, a para ten Judio ay essa a kesángdulan sakay para ten Hentil hidi ay kahangalan.

²⁴ Peru ten dinulaw hidi nen Diyos, magin Judio man oni Griego, ti Cristo en kapangyariyan sakay karunungan nen Diyos.

²⁵ Gapu en akala di a kahangalan nen Diyos ay karunungan a mas higit ten karunungan nen tolay, sakay en akala di a kahinaan nen Diyos ay begsák a mas higit ten begsák nen tolay.

²⁶ Kákkapatkaka hidi, alalahanán moy en kalagayan moy dikona dulawán kam nen Diyos. Sasangan la dikomoy en makagi a marunung, makapangyariyan sakay kabilang ten tanyag hidi ayun ten pangileng nen tolay.

²⁷ Peru pinili nen Diyos en nebilang hidi a hangal ti munduwiday tánni ipatagama en mágkarunung, sakay pinili na en nebilang hidi a mágkahina tánni ipatagama en mágkabegsák.

²⁸ Pinili na en mágkababa hidi a tolay, en awan hidi ti halaga, sakay en mágkahina hidi ti munduwiday tánni pawanan ti halaga en mágkataas hidi a tolay ti munduwiday.

²⁹ Kaya awan ti deyaman a maari a magmadikál ten atubengán nen Diyos.

³⁰ Naggubwat dikona en biyag moy gapu ten pákpagkaessa moy kánni Cristo Jesus, a siya en ginamet a karunungan tam. Ten pamamag-itan na bi ay imbilang kitam a matuwid, pinagin-banal sakay inligtas nen Diyos.

³¹ Kaya ngani, kona ten nesulat a, “En ginamet nen Panginoon en dapat a ipágmadikál nen masor

a magmadikál.”

2

En Ipáppangaral ni Pablo

¹ Kákkapatkaka hidi, dikona ummangayák haán, ay impahayag ku dikomoy en lihim nen Diyos bakán a ten pamamag-itan nen kalalakiyan ti pággupos oni mataas a karunungan.

² Gapu dikona kedák haán, ay ginustu ku a awan ti agum a tenggiyán maliban kánni Jesu-Cristo a nepaku ten kudos.

³ Dikona kedák haán, ay nanghinaák sakay magpágpággák ti ánteng.

⁴ Ten pággupos ku sakay pángngaral ay awan ku pinurbaan a akitán takam ten pamamag-itan nen mágkaganda a pággupos sakay ten karunungan nen tolay, nan nangaralák ten pamamag-itan nen kapangyariyan nen Ispiritu.

⁵ Tánni en pánnampalataya moy ay metutuk ten kapangyariyan nen Diyos bakán a ten karunungan nen tolay.

En Karunungan nen Diyos

⁶ Peru ten mágkatatag dán hidi ti ispirituwal a biyag, ay mangaral kami ti upos nen karunungan, bakán a karunungan ni munduwiday, oni nen tagapamahala hidi ti munduwiday a en kapangyariyan di ay lumipas.

⁷ Peru en impangaral mi ay en lihim a karunungan nen Diyos a awan nehayag ten purumeru, a intalaga na dán para ten kapuriyan tam bagu pa lalangán i munduwiday.

⁸ Awan ti essa man ten tagapamahala hidi ti munduwiday en nakaintendi ti karununganid a iyud, gapu ni naintendiyan di iyud, ay awan di nakuwan impaku ten kudos en Panginoon nen kaluwalhatian.

⁹ Peru kona ten nesulat,
“Awan palla ti naketa, oni nakasanig,
awan palla bi inabut nen isip ni tolay,
en inhanda hidi nen Diyos para ten magmahal
hidi dikona.”

¹⁰ Peru impakapospos dán iyád nen Diyos dikotam ten pamamag-itan nen Ispiritu. Suriyán nen Ispiritu en atanan a bagay, magin ten kadisaladan a layunin nen Diyos.

¹¹ Gapu awan ti makatukoy ten áisipán nen essa a tolay maliban ten sadili na a ispiritu. Kona labi hud, awan ti makatukoy ten áisipán nen Diyos maliban ten Ispiritu nen Diyos.

¹² En tinanggap tam ay bakán a ispiritu ni munduwiday nan en Ispiritu a gubwat ten Diyos, tánni maintendiyan tam en kaluub na hidi dikotam.

¹³ Kaya ngani, mangaral kami bakán a ten pamamag-itan nen karunungan nen tolay, nan ten pamamag-itan nen Ispiritu. En ipáppaliwanag mi ay katutuhanan a ispirituwal para ten páppágyanan hidi nen Ispiritu.

¹⁴ Gapu en tolay a awan páppágyanan nen Ispiritu ay umád a tumanggap ti kaluub hidi a gubwat ten Ispiritu nen Diyos. Para dikodi, ay kahangalan hidi iyud sakay awan di maintendiyan, gapu en bagay hidi a ispirituwal ay maintendiyan la ti ispirituwal a paraan.

¹⁵ Siyasatán nen bawat tolay a páppágyanan nen Ispiritu en atanan a bagay, peru awan ti deyaman a makapangsiyasat dikona.

¹⁶ Kona ten kinagi nen kasulatan,
 “Deya en makapángpaliwanag ten kaisipan nen Panginoon?

Deya en makapangpayu dikona?”
 Peru ked dikotam en kaisipan ni Cristo.

3

En Tagapagserbi hidi nen Diyos

¹ Kákkapatkaka hidi, awan takam makauron a kona ten tolay hidi a tehud a Ispiritu. Kailangan a kaurunán takam a kona ten tolay a mabiyag palla ayun ten kagustuwan nen bággi, sakay anak palla ten pánnampalataya kánni Cristo.

² Gatas en inyatád ku dikomoy tenhud, bakán a maktug a makan, gapu awan moy palla iyud kaya. Peru hanggan nadid ay awan moy palla kaya,

³ gapu manaig palla dikomoy en kagustuwan nen bággi. I inggitan moyen sakay pamágdadema ay paketan a makamundu kam palla sakay mabiyag a ayun ten kagustuwan nen bággi.

⁴ Ni kagiyán nen essa a, “Kánni Pablowák,” sakay en agum ay, “Kánni Apolosák,” awan beman mangpatunay iyán a mabiyag kam palla ayun ten kagustuwan nen bággi?

⁵ Deya beman ti Apolos sakay deya ti Pablo? Tagapagserbi kami la nen Diyos a ginamit na tánni akitán kam a sumampalataya kánni Cristo. Ginamet mi la a parehu en tungkulin a inyatád nen Panginoon.

⁶ Sikán en nagmula, ti Apolos en nagdilig, peru en Diyos en nagpatubu sakay nagpalagu.

⁷ Bakán a en nagmula oni en nagdilig en mahalaga nan en Diyos, gapu siya en magpatubu sakay magpalagu.

⁸ En mágmula sakay ten mágdilig ay parehu la a tarabahador, sakay balang essa ay tumanggap ti piremyu ayun ten ginamet na.

⁹ Sikami ay parehu a tarabahador nen Diyos, sakay sikam en mámmulaan na.

Sikam bi ay bilay nen Diyos.

¹⁰ Ayun ten kabaitan nen Diyos dikoku, ay sikán en nángdátton ten pundasyon, kona ten essa a malalaki a mágbilay. Iba bi en mángtulós a mangtapos ten bilay. Peru dapat a magín maingat en balang essa,

¹¹ gapu awan dán ti iba a pundasyon a maari a idátton maliban ten nedátton dán, awan ti agum nan ti Jesu-Cristo.

¹² Tehud a nagpataknağ ti bilay a naggamit ti gintu, silber, oni mahalaga a batu; tehud bi a naggamit ti kayu, lamon oni yaut.

¹³ Matukuyan en kalasi nen gamet nen balang essa ten Aldew nen Pághatul. Gapu mepeta ti Aldiwid a iyud ten pamamag-itan nen apoy ni ánya a kalasi en ginamet nen balang essa.

¹⁴ Ni en impataknağ ten dibabew nen pundasyon ay awan matutud, ay tumanggap ti piremyu en nángpataknağ haud.

¹⁵ Peru ni matutud, ay mawanan siya ti piremyu. Maligtas ngani siya, kaya la ay kumán a nagdaman siya ti apoy.

¹⁶ Awan moy beman tukoy a templo kam nen Diyos sakay mágyan dikomoy en Ispiritu na?

¹⁷ Parusaan nen Diyos en deyaman a mangsida ten templo na. Gapu banal en templo nen Diyos, sakay sikam i templowid a iyán.

¹⁸ Dyan dayaán nen deyaman en sadili na. Ni tehud a magakala a matalinu siya ayun ti munduwiday, ay aminán na a mangmang siya tánni magin tunay siya a marunung.

¹⁹ Gapu en karunungan ti munduwiday ay kamangmangan ten pangileng nen Diyos. Kona ten nakasulat, “Dikáppán na en mágkarunung hidi ten sadili di a kalokuwan.”

²⁰ Sakay nakagi pa a, “Tukoy nen Panginoon a en isip nen mágkarunung hidi ay awan ti kuwenta.”

²¹ Kaya dyan ipagmadikál nen deyaman en nagamet nen tolay. Atananid a iyád ay para dikomoy,

²² ti Pablo, ti Apolos, sakay ti Pedro, i munduwiday, en biyag, en kamatayan, en kasalukuyan, sakay en tamuwán; atananid a iyád ay para dikomoy.

²³ Sakay sikam ay para kánni Cristo, sakay ti Cristo bi ay para ten Diyos.

4

En Apostol hidi ni Cristo

¹ Nadid, dapat moy kami a tenggiyán a bilang tagapagserbi ni Cristo sakay katiwala nen lihim hidi nen Diyos.

² En katiwala ay kailangan a magin tapat ten amu na.

³ Awan ti ányaman dikoku ni hatulanák moy, oni hádyá man a pághatulan ti tolay; maski sikán ay awan ku hatulan i sadili kuwidi.

⁴ Maski awan ti mangrendi ti konsensiya kuwidi, peru bakán a gustu naid a kagiyán a awanák ti kasalanan. En Panginoon en manghatul dikoku.

⁵ Kaya dyan kam maghatul a awan palla ten tama a panahun; maguray kam ten káddemát nen Panginoon. Siya en mánglantad ti hidi iyud a bagay a nadid ay netagu ten kadiklámman sakay mánghayag ten lihim hidi a kagustuan nen balang essa. Ti panahunid a iyud, balang essa ay átdenan nen Diyos ti nerarapat a parangal.

⁶ Kákkapatkaka hidi, sikami ay ti Apolos en ginamit ku a halimbawa para ten pakinabang moy, tánni matukuyan moy en kahulugan nen kagagiyán a, “Sumunud kam ten patakaran.” Dyan moy ipagmadikál en essa a tolay ni sestiyán moy labi en agum.

⁷ Konya kam a nakalamang ten agum? Awan beman atanan a ked dikomoy ay inyatád la nen Diyos? Ni konahud, ay bakin iháhhambug moy iyud a kumán a bakán a kaluub dikomoy?

⁸ Kontentu kamon bali! Mágkayaman kamon! Maghari kamon bali maski ni awan kami tummulung dikomoy! Nakuwan ay nagin hari kamon tánni maghari kami bi a kaguman moy.

⁹ Ten palagay ku, sikami a apostol hidi en ginamet nen Diyos a kababaan ten atanan a tolay. En kaparehu mi ay en tolay hidi a nahatulan ti kamatayan; áelingán ti munduwiday, áelingán nen anghel hidi sakay nen tolay hidi.

¹⁰ Mangmang kami alang-alang kánni Cristo; sikam ay mágkarunung gapu kánni Cristo! Mághahina kami; sikam ay mágkabegsák. Immemenos kami; sikam ay pápparangalan!

¹¹ Hanggan ti odasid a iddi, magaláp kami, mauwaw, sakay halus awan ti mesulot; páppahirapan kami sakay awan ti matulusan.

¹² Magpakahirap kami a mágtatarabahuwán para ten kabiyagan mi. Idasal mi a pagpalaán en manglait hidi dikomi; ni usigán di kami, ay tiisán mi iyud.

¹³ Tábbigán mi la ti mágkaganda a upos en manginsultu hidi dikomi. Hanggan nadid ay kumán kami a madingát a tarapu, kababaan ti munduwiday.

¹⁴ Awan ku iyád insulat a para pasanikiyán takam, nan pangaralan bilang mahal ku hidi a anak.

¹⁵ Maski ni magkahud kam pa ti sapulu a libu a tagapagtoldu tungkul ten kákkabiyag ni Cristiano, ay eessa la i ama moyid. Gapu nagin anak takam ti pánnampalataya kánni Cristo Jesus ten pamamagitan nen Maganda a Baretá a impangaral ku dikomoy.

¹⁶ Kaya ipákkekagbi ku dikomoy, arigán moy en halimbawa ku hidi.

¹⁷ Gapu ti iyád, ay pinaangay ku haán ti Timoteo, a mahal ku sakay tapat a anak ku ten Panginooon. Paalalahanan na kam ten patakaran nen biyag ku tungkul ten págsunud ku kánni Cristo Jesus. Hidi iyán a patakaran en itáttoldu ku ten balang simbaan ten atanan a lugar.

¹⁸ Magmadikál en sangan dikomoy gapu akala

di ay awanák dán haán angay.

¹⁹ Peru ni ipagkaluub nen Panginoon, ay makademátták haán ti mas maagap. Ilingán ku la ni ánya a kapangyariyan i ipagmadikállid ni hidi iyán, bakán la a i kákkagiyán diyen.

²⁰ Gapu en pághari nen Diyos ay bakán la a ten upos, nan ten kapangyariyan.

²¹ Ánya i gustu moyid? Angayák haán a tehud a tawid a págyabat, oni tehud a tawid a ispiritu ni págmahal sakay kahinahunan?

5

Parusa ten Mággamet ti Kahalayan

¹ Nadid, nakademát dikoku en bareta a tehud kam a kakagumanan haán a naggamet ti kahalayan; inagum na en kabinga nen ama na. Maski ten paganu hidi ay awan di gamitán i konaid haán a kahalayan.

² Sakay ipagmadikál moy pa! Dapat nakuwanid ay ikatagama moy sakay ikalungkut moy, i tolaid a kona haán ay dapat moy a ihiwalay ten grupu moy.

³ Maski ni adeyuwák dikomoy ay ked bi haán en ispiritu ku, kaya kumán labi a kedák haán. Hinatulan ku dán en naggamet ti kona haán

⁴ ten ngaran nen Panginoon tam a ti Jesus. Ni magmiting kam ay kagumanák moy haán ti ispiritu, ten kapangyariyan nen Panginoon tam a ti Jesus,

⁵ ay iyatád moy kánni Satanas i tolaid a iyán tánni mepahamak en bággi na, sakay maligtas en ispiritu na ten aldew nen Panginoon.

⁶ Awan kam dapat a magmadikál. Awan moy beman tukoy en kakagiyan a, “Maari a paalsaán nen sabadit a págpaalsa en atanan a masaán moy a arina?”

⁷ Ibutan moy en dati a págpaalsa, en kasalanan, tánni magin malinis kam. Tánni konahud, ay meparehu kam ten bigu a namasa a arina a awan ti págpaalsa, ta talaga a kona kam haud. Gapu nealay dán en Tupa tam a para ten Piyesta nen Aldew nen Káttalib a awan ti iba nan ti Cristo.

⁸ Kaya ipagsaya tam en Piyesta nen Aldew nen Káttalib, bakán a ten pamamag-itan nen tinapay a tehud a dati a págpaalsa a simbulu nen kadukássan sakay kahalayan, nan ten pamamag-itan nen tinapay a awan ti págpaalsa, en tinapay nen kalinisan sakay katapatan.

⁹ Kinagi ku ten sulat ku a dyan kamon mákpággagum ten tolay hidi a mángngalunya.

¹⁰ Bakán a en makamundu hidi a mángngalunya, sakim sakay mágtakaw, oni sumássamba ti diyos-diyosan en kagiyán ku dikomoy. Gapu ni hidi i gustu kuwid a kagiyán ay kailangan a lumakad kam ti munduwiday tánni makaiwas kam dikodi.

¹¹ En gustu ku a kagiyán dikomoy a dyan moy pákpággaguman ay en magkagi a Cristiano siya, peru mángngalunya, sakim, sumássamba ti diyos-diyosan, máglait, máglasing sakay mágtakaw. Dyan kam mákpággagum ten kona haán a kalasi ni tolay.

¹²⁻¹³ Sabagay, awanák ti karapatan a manghatul ten awan hidi Cristiano; en Diyos en manghatul dikodi. Awan beman en miyembru nen simbaan en dapat moy a hatulan? Kinagi ngani nen kasulatan a, “Ibutan moy ten grupu moy en madukás a

tolay.”

6

Ayusán en Dima nen Matátkaka a Cristiano

¹ Ni tehud a reklamu en essa dikomoy a kontra ten kaparehu na a Cristiano, ay bakin iyangay na en reklamu na ten tagahatul hidi a awan Cristiano, embes a iyangay na ten pinili hidi nen Diyos en pággayus ten reklamu na?

² Awan moy beman tukoy a en pinili hidi nen Diyos en manghatul ti munduwiday? Ni sikam manghatulid ti munduwiday, awan moy beman kaya a hatulan i kona laid haán ti kabadit a bagay?

³ Awan moy beman tukoy a sikitam i manghatulid ten anghel hidi? Iyud pa beman en bagay hidi a tehud a kaugnayan ti nadid a biyag!

⁴ Ni tehud kam a reklamu, ay bakin iyangay moy pa ten tolay hidi a awan tenggiyán nen simbaan?

⁵ Tumagama kam bi! Awan dálla beman ti maski ni essa dikomoy a makatukoy a mangayus ten dima ni matátkaka?

⁶ Bakin mamágkasuwan kam a matátkaka, ten atubengan pa beman nen tolay hidi a awan mánnampalataya?

⁷ En págkasu moy ten balang essa, ay essa dán a kákkatalu dikomoy. Bakin awan moy dálla pabayan ni paggamitan di kam ti madukás? Bakin awan moy dálla pabayan ni dinaya di kam?

⁸ Kaya la ay sikam a mismu en mággamet ti madukás sakay mágdaya, maski ten mismo moy a kapatkaka ti pánnampalataya.

⁹ Awan moy beman tukoy a en makasalanan hidi ay awan ti kabahagi ten kahariyan nen Diyos? Dyan moy dáddayaán i sadili moyen! En mangalunya, págsamba ten diyos-diyosan, sakay pákkabinga ti kaparehu na a lállaki sakay kaparehu na a bábbi,

¹⁰ mágtakaw, sakim, máglasing, máglait ten kaparehu na a tolay oni madaya, ay awan ti bahagi ten kahariyan nen Diyos.

¹¹ Kona haán en agum dikomoy tenhud. Peru napatawad kamom ten kasalanan moy hidi sakay pinagin-banal kamom nen Diyos. Nawan dán en kasalanan moy ten pamamag-itan nen ngaran nen Panginoon a ti Jesu-Cristo sakay ten Ispiritu nen Diyos tam.

En Bággi Moy ay Templo nen Diyos

¹² Tehud a magkagi a, “Malayaák a maggamet ti maski ánya.” Peru i tábbig ku biyid ay, “Awan atanan a bagay ay makapangatád ti maganda.” Maari ku labi kagiyán a, “Maariyák a maggamet ti maski ánya,” peru awanák magpaalipin ten ányaman a bagay.

¹³ Kagiyán bi nen agum a, “En pagkain hidi ay para ten tiyan ta en tiyan ay para bi ten pagkain.” Tarud iyán! Peru parehu la a sidaán nen Diyos hidi iyán. En bággi, ay bakán a para ten pángngalunya nan para ten págserbi ten Panginoon, sakay en Panginoon en mangalaga ten bággi.

¹⁴ Biniyag a ruway nen Diyos ti Jesus-Cristo, sakay maski sikitam ay biyagán bi a ruway ten pamamag-itan nen kapangyariyan na.

15 Awan moy beman tukoy a en bággi moy hidi ay kabahagi nen bággi ni Cristo? Alapán ku beman en bahagi nen bággi ni Cristo tánni gamitán a kabahagi nen bággi nen belyas? Awan maari!

16 Awan moy beman tukoy a magin essa en bággi nen belyas sakay nen mangaladug dikona? Gapu kinagi nen kasulatan a, “En duwwa ay magin essa a bággi.”

17 Peru en mákpagkaessa ten Panginoon ay magin kaessa na ti Ispiritu.

18 Kaya dyan kam mangalunya. En agum a kasalanan a magamet nen tolay ay awan makaapektu ten bággi na, peru en mangalunya ay kontra ten sadili na a bággi.

19 Awan moy beman tukoy a en bággi moy ay templo nen Banal a Ispiritu a ked dikomoy sakay impagkaluub nen Diyos dikomoy? Bakán moy dán a kao i bággi moyen;

20 gapu binali na kam ti dikál a halaga. Kaya gamitán moy i bággi moyen tánni maparangalan en Diyos.

7

En Tanung Tungkul ten Pákkabinga

1 Nadid, tungkul ten insulat moy dikoku, i makagi kuwid ay maganda ten essa a lállaki a dyan dán mákkabinga.

2 Peru tánni maiwasan en pángngalunya, bawat lállaki ay ti bábbi ay dapat a magkahud ti sadili na a kabinga.

³ Dapat a tupadán nen lállaki en tungkulin na ten kabinga na, sakay kona bi hud en gamitán nen bábbi.

⁴ Gapu bakán dán a en bábbi en tehud a karapatan ten sadili na a bággi nan en kabinga na. Kona labi hud, bakán dán a en lállaki en tehud a karapatan ten sadili na a bággi nan en kabinga na.

⁵ Kaya dyan moy ikemot en sadili moy ten balang essa, maliban la ni pagkasunduhan moy a dyan kam pala magaladug, tánni meatád moy en panahun moy ten págdasal. Peru káttapos ay magaladug kamon a ruway tánni awan kam matoksu ni Satanas, gapu awan kamon makapagpugád ten sadili moy.

⁶ En kinagi ku dikomoy ay bakán a utus nan pággintendi ten kalagayan moy.

⁷ Gustu ku nakuwan a en balang essa dikomoy ay magkakona dikoku. Peru tehud a kaluub a gubwat ten Diyos en balang essa. Sakay hidi iyád ay awan magkapare-parehu.

⁸ Iddi i makagi ku biyid ten awan hidi ti kabinga sakay ten bábbi hidi a bilu: mas maganda pa ni awan dán hidi mákkabinga a kaparehu ku.

⁹ Peru ni awan di mapugád en sadili di, ay mákkabinga dálla hidi; mas maganda en mákkabinga nan ni awan hidi makapagpugád ten sadili di gapu ten kákkasor di.

¹⁰ Iddi bi en utus ten tehud hidi a kabinga, bakán a gubwat dikoku nan gubwat ten Panginon: awan dapat a mákhiwalay en bábbi ten kabinga na.

¹¹ Peru ni mákhiwalay siya, ay manatili siya a awan ti kabinga oni mákpagkasundu siya a ruway

ten kabinga na. Sakay dyan bi palayasán sakay hiwalayan nen lálaki en kabinga na.

¹² Para ten agum, iddi i makagi kuwid, sikán en nagkagi bakán a en Panginoon: ni en essa a lálaki a mánnampalataya ay tehud a kabinga a awan mánnampalataya sakay gustu nen bábbi a tulos en pák-agum dikona, ay awan dapat a hiwalayan nen lálaki.

¹³ Ni en essa a bábbi a mánnampalataya ay tehud a kabinga a awan mánnampalataya sakay gustu nen lálaki a tulos en pák-agum dikona, ay awan dapat a hiwalayan nen bábbi.

¹⁴ Gapu en lálaki a awan mánnampalataya ay magin karapatdapat bi ten Diyos ten pamamag-itan nen kabinga na, sakay en bábbi a awan mánnampalataya ay magin karapatdapat ten Diyos ten pamamag-itan nen kabinga na. Ni awan magkakonahud ay magin madingát ten pangileng nen Diyos ten anak di hidi. Peru en tatarudan, ay magin karapatdapat hidi ten Diyos.

¹⁵ Peru ni masor a mákhiwalay en awan mánnampalataya ten kabinga na a mánnampalataya, ay pabayan moy siya a mákhiwalay. Ni magkakonahud, en hiniwalayan ay magin malaya dán. Gapu dinulaw kam nen Diyos ten biyag a mapayapa.

¹⁶ Peru, ánya la malay moyid, sikam a bábbi hidi, bakay sikam i magin kasangkapanid tánni maligtas en kákkabinga moy? Sakay sikam a lálaki hidi, bakay sikam i magin kasangkapanid tánni maligtas en kákkabinga moy.

Magtulos-tulos ten Dati a Kalagayan ni Biyag

¹⁷ Mabiyag en balang essa ayun ten impagkaluub nen Panginoon dikona, sakay magtulosa siya ten dati a kalagayan dikona a dulawán siya nen Panginoon. Iyád en itáttoldu ku ten atanan a simbaan.

¹⁸ Ni en essa a lálaki ay turi dán dikona dinulaw nen Diyos, ay dyan na dán ibutan en pagkaturina. Sakay ni awan palla naturi dikona awan palla dinulaw ay dyan dán siya paturi.

¹⁹ Awan dán ti halaga ni turi ka oni awan, nan en mahalaga ay en kássunud ten utus hidi nen Diyos.

²⁰ Magtulosa-tulos en balang essa ten dati na a kalagayan ten biyag na dikona dinulaw siya nen Diyos.

²¹ Siko beman ay alipin dikona dinulaw ka nen Diyos? Dyan mu iyud isipán. Peru ni tehud ka a pagkakataun a makalaya, ay samantalaán mu.

²² En essa alipin a dinulaw nen Panginoon ay malaya dán gapu ten Panginoon. Kona labi hud, en tolay a malaya dikona a dinulaw ni Cristo ay nagin alipin ni Cristo.

²³ Dikál a halaga en nangtubus nen Diyos dikomoy; dyan kam paalipin ten tolay hidi.

²⁴ Kákkapatkaka hidi, ányaman en kalagayan nen biyag moy dikona dinulaw kam, manatili kam ti iyud a kalagayan ten pákpagkaessa moy ten Diyos.

Tungkul ten Awan hidi ti Kabinga sakay ten Bilu hidi

²⁵ Nadid, tungkul dámmán ten awan hidi ti kabinga, awanák ti makagi a utus a gubwat ten

Panginoon. Peru bilang essa a tolay a mapagkati-walaan gapu ten habag nen Panginoon, ay magbahagiyák dikomoy.

²⁶ Gapu ti kahirapanid nadid a panahun, ten palagay ku ay maganda pa ni manatili en essa a tolay ten kalagayan na.

²⁷ Siko beman ay lálaki a tehud dán a kabinga? Dyan ka máksina. Siko beman ay awan palla ti kabinga? Dyan ka dán magisip a mákkabinga.

²⁸ Peru ni mákkabinga ka ay awan ka magkasala. Ni en essa a dalaga ay mákkabinga ay awan bi siya magkasala. Peru en mákkabinga ay makabati ti kahirapan ten biyag nadid, saiýád en gustu ku a maiwasan moy.

²⁹ Saiddi en gustu ku a kagiyán, kákkapatkaka ku hidi, adeni dán en katapusan a panahun, kaya sapul nadid en tehud a kabinga ay mabiyag a kumán a awan ti kabinga;

³⁰ en maghinagpis hidi ay kumán a awan maghinagpis, en masaya hidi ay kumán a awan masaya, en magbali ay kumán a awan ti ari-ariyan,

³¹ sakay en tehud a kapiyyaan ti munduwiday ay kumán a awan ti kapiyyaan. Gapu en atanan a ked ti munduwiday ay awan magmalay.

³² Gustu kuwid ay meadeyu kam ti kabalisaan ten biyag moy. En páppospusán nen lálaki a awan ti kabinga ay gamet hidi a para ten Panginoon, ni konya na maátddenan ti kasayaan en Panginoon.

³³ Peru en páppospusán nen lálaki a tehud a kabinga ay en bagay hidi a ked ti munduwiday, ni konya na a maátddenan ti kasayaan en kabinga na,

³⁴ kaya mahati en gustu na a gamitán. Ten awan ti kabinga a bábbi oni dalaga, en páppospusán na ay en bagay hidi a para ten Panginoon gapu gustu na melaan en buu na a biyag ten págserbi ten Panginoon. Peru en áisipán nen bábbi a tehud a kabinga ay en bagay hidi ti munduwiday, ni konya na a maátdenan ti kasayaan en kabinga na.

³⁵ Kaya kinagi ku iyád ay tánni matulungan takam. Awan takam pakahigpitan; en gustu ku la ay meangay kam ti maayus a kákkabiyag sakay awan maabala en págserbi moy ten Panginoon.

³⁶ Tungkul dámman ten magkatipan a nagkasundu a awan palla pakasal, ni inakala nen lállaki a masor dán a mák-aladug ten katipan na, a awan palla nerarapat, ay kailangan a magpakasal dán hidi. Itulos di en dati di a planu; awan kasalanan a magpakasal dán hidi.

³⁷ Peru ni nagplanu siya a awan na dán pakasalan en katipan na sakay awan bi napilitan la sakay makapagpugád dán a tulos-tulos ay maganda iyud a planu.

³⁸ I tarudid, maganda mákkabingaid, peru mas maganda en awan mákkabinga.

³⁹ En bábbi ay manatili ten kabinga na mentras biyag palla iyud. Peru kákkatay nen lállaki ay malaya dán a mákkabinga en bábbi maski ni deya en magustuhan na. Peru dapat ay ten kaparehu na la ti pánnampalataya ten Panginoon.

⁴⁰ Peru en makagi ku, ay mas lalu i kasayaan naid ni manatili siya ten kalagayan na a bilu. Iyán en makagi ku, sakay tukoy ku a ked dikoku en Ispiritu nen Diyos.

8

Tungkul ten Pagkain a Inyang ten Diyos-diyosan

¹ Nadid, ipaliwanag ku dikomoy en insulat moy a tungkul ten pagkain hidi a neatang ten diyos-diyosan hidi. Tukoy tam a “Tehud kitam a kaalaman a atanan.” En kaalaman ay makapánggiyya ten tolay a magmataas, peru en págmahal ay magpatatag.

² En magkagi a makpal siya a tukoy, ay siya en lubus a awan ti tukoy.

³ Peru tukoy nen Diyos en deyaman a magmahal dikona.

⁴ Nadid tungkul ten kákkán ten pagkain a neatang ten diyos-diyosan, tukoy tam a en diyos-diyosan hidi ay awan ti katutuhanan, sakay tukoy tam a eessa la en Diyos.

⁵ Makpal a madulaw a diyos sakay panginoon dilanget man oni ti lutaiday, peru awan ti essa man dikodi en tatarudan a diyos oni panginoon.

⁶ Tehud kitam a eessa la a Diyos siya en Ama. Linalang na en atanan a bagay sakay mabiyag kitam para dikona. Ti Jesu-Cristo en mággeessa tam a Panginoon ginamet na en atanan, sakay siya en nangatád ti biyag dikotam.

⁷ Peru awan atanan ay makatukoy ti iyád. Tehud a agum a tolay a nasanay dán a sumamba ten diyos-diyosan hidi tenhud, kaya hanggan nadid, ni kuman hidi ti konahud a pagkain, akala diyid ay atang padi iyud ten diyos-diyosan. Gapu kulang palla en kaalaman di, tukoy diyid ay nagkasala hidi ni kuman hidi ti iyud.

⁸ En pagkain ay awan ti kaugnayan ten relasyon tam ten Diyos. Awan ti mawan dikotam ni awan kitam kuman ti konahud a pagkain, sakay awan bi ti maganda a meatád ni kuman kitam ti hidi iyán.

⁹ Peru magingat kam, bakay ten kalayaan moy a kuman ti ányaman a pagkain, ay magin dahilan nen págkasala nen mágkahina palla hidi ti pánnampalataya.

¹⁰ Ni siko a tehud dán a sapat a kaalaman ay kuman ten disalad nen templo nen diyos-diyosan hidi, sakay ketan ka nen mágkahina palla hidi ti pánnampalataya, awan beman wád hidi umarig a kuman ten neatang ten diyos-diyosan?

¹¹ Gapu ten palagay mu a “kaalaman” ay nepahamak en kapatkaka mu a mahina a tinubus bi nen kákkatay ni Cristo.

¹² Ni magkakonahud, ay nagkasala kam kánni Cristo gapu inggiyya moy en kákkapatkaka moy hidi a maggamet ten bagay hidi a labag ten konsensiya di.

¹³ Kaya, ni gapu ten pagkain a karni ay magkasala en kapatkaka ku, ay awanák dán kuman ti iyud, tánni awan siya magkasala.

9

En Karapatan sakay Tungkulin nen Essa a Apostol

¹ Awanák beman malaya? Awanák beman apostol? Awan beman netan ku ti Jesus a Panginoon tam? Awan beman sikam en bunga nen págserbi ku dikona?

² Maski ni ten agum ay awanák di tenggiyán a apostol, peru para dikomoy ay apostolák. Sakay

gapu ten biyag moy a tehud a pákpagkaessa ten Panginoon, ay sikam a mismu i katibayanid a apostolák.

³ Kona háddi i káttábbig kuwid ten mágsasitaán hidi dikoku.

⁴ Awan kami beman ti karapatan a umasa ten simbaan ten kabiyagan mi?

⁵ Awan kami beman ti karapatan a mángkuyug ten kákkabinga mi a Cristiano a kona ten gággamítán nen agum hidi a apostol, sakay kona ten kákkapatkaka nen Panginoon, sakay ti Pedro?

⁶ Sikami beman la ay ti Bernabe awanid ti karapatan a umimang a mágtatarabahuwán tánni mabiyag?

⁷ Deya beman a sundalu i bahalaid a maggastus ten sadili na a kailangan mentras a magtarabahu siya? Deya a mágmula ti ubas i awanid makaennam ten dipalongu a bunga nen mula na? Sakay deya a mággalaga ti hayup awanid makaennam ten gatas nen alaga na?

⁸ Ikagiyán kuwidi dikomoy ay bakán la a gubwat ten isip nen tolai, nan konahud en kinagi nen Kautusan.

⁹ Gapu nakasulat ten Kautusan ni Moises a, “Dyan mu busalan en baka mentras a pagággik mu.” Baka bemala pospusánnid nen Diyos?

¹⁰ Awan beman sikitam en gustu na a kagiyán? Para iyád dikotam kaya nesulat, gapu en mag-aradu sakay en magággik ay parehu a umasa a tehud hidi a kabunong ten aniyán.

¹¹ Minulaan mi kam ti ispirituwal a bagay, dikál dán beman dálla a bagay ni magani kami dikomoy ti materyal a pakinabang?

¹² Ni en agum ay tehud a karapatan a mákbahagi dikomoy, mas lalu kami!

Konapamanhud awan mi ginamit iyád a karapatan. Nan tiniis mi en atanan tánni awan kami magin hadlang ten Maganda a Bareta tungkul kánni Cristo.

¹³ Awan moy beman tukoy a en magserbi hidi ten Templo ay tumanggap ti pagkain a gubwat ten Templo, sakay en magserbi hidi ten pággalayan ay tehud a bahagi ten alay hidi?

¹⁴ Kona labi hud inyutus nen Panginoon ten tagapagtoldu hidi ten Maganda a Bareta a dapat hidi a mabiyag ten pamamag-itan nen Maganda a Bareta.

¹⁵ Peru awan ku ginamit hidi iyád a karapatan, sakay awan takam sinulatan nadid tánni mággidák ti tulung dikomoy. Para dikoku ay gustuwán ku pa a matay nan ni mawan dikoku en bagay a mepagmadikál ku.

¹⁶ Awanák ti karapatan a magmadikál gapu ten pángngaral ku ten Maganda a Bareta. Gapu iyán ay tungkulin a neatád dikoku, sumpaánnák ni awan ku mepangaral en Maganda a Bareta!

¹⁷ Ni gamitán ku iyád ten sadili ku a kagustuwan ay maariyák a maguray ti upa. Peru gamitán ku iyád a bilang págtupad ten tungkulin a impagkatiwala dikoku nen Diyos.

¹⁸ Ánya nadid upa kuwid? Siya iddi: en mepangaral ku en Maganda a Bareta a awan ti bayad, sakay ten awan ku pángtanggap ten karapatan ku bilang mángngaral.

¹⁹ Malayaák sakay awanák alipin nen deyaman, peru ginamet ku en sadili ku a alipin nen atanan

tánni makaakiták ti mas makpal para ten Panginoon.

²⁰ Ni kedák ten Judio hidi ay mabiyagák a kona ten essa a Judio tánni maakit ku hidi. Maski awanák sakup nen Kautusan, ay nagpasakupák dálla alang-alang ten sakup hidi nen Kautusan, tánni meadeni ku hidi ten Diyos.

²¹ Kona labi hud ni kedák ten Hentil hidi a awan sakup nen Kautusan ni Moises ay kumánák bi a Hentil tánni maakit ku bi hidi. Bakán bi a gustu naid a kagiyán ay awanák dán sumunud ten Kautusan nen Diyos, gapu sakupák nen kautusan ni Cristo.

²² Ni kedák ten mágkahina hidi ti pánnampalataya ay kumánák bi a mahina ti pánnampalataya tánni maakit ku hidi. Binumagayák ten atanan a tolay tánni meligtas ku maski sangan dálla dikodi ten atanan a páraan.

²³ Gamitán ku hidi iyád alang-alang ten Maganda a Bareta, tánni makabahagiyák ten pagpapala hidi a gubwat haád.

²⁴ Tukoy moy a en kaguman ten karera ay magginan a atanan, peru eessa la i makatanggapid ti piremyu! Kaya husayán moy a magginan tánni matanggap moy en piremyu.

²⁵ Atanan ni magsanay a mággayam ay magpasakup ten mahigpit a disiplina, tánni makatanggap hidi ti piremyu a awan la magmalay, peru en piremyu a gustu tam a matanggap ay en awan ti katapusan.

²⁶ Awanák magginan a awan ti tamuwán, sakay awanák bi sumuntuk ti parás.

²⁷ Peru magsanayák sakay magpugád ten sadili

ku, tánni awaná k maibutan ten karera káttapos ku a mangaral ten agum.

10

Babala Kontra ten Diyos-diyosan hidi

¹ Nadid, kákkapatkaka ku hidi, gustu ku a matukuyan moy en nangyari ten ninunu tam hidi ten panahun ni Moises. Linenduman hidi a atanan nen panganurin ten linakad di sakay ten káarabes di ten madidig a diget.

² Sakay nabinyagan hidi a atanan ten panganurin ay ten diget bilang tagasunud ni Moises.

³ Kinuman hidi a atanan ti eessa a pagkain a ispirituwal,

⁴ sakay umminom hidi ti eessa a ispirituwal a dinom, gapu umminom hidi ten ispirituwal a batu a magsubaybay dikodi, iyud a batu ay ti Cristo.

⁵ Konapamanhud, ay awan nasaya en Diyos ten kakpalaan dikodi. Kaya naessa-essa hidi a ná gkatay ten parang.

⁶ Atananid iyud a nangyari ay babala dikotam, tánni awan tamon gustuwán en má gkadukás hidi a bagay a kona ten giná ggamet di.

⁷ Dyan kam sumamba ten diyos-diyosan hidi a kona ten ginamet nen agum dikodi. Kona ten nakasulat, “Má ggetnud en tolay hidi tánni kuman sakay uminom, sakay tumaknág tánni magsayaw.”

⁸ Dyan kitam mangalunya a kona ten ginamet nen agum dikodi. Kaya duwapulu ay ti tállu a libu a tolay en natay ten maghapun la.

⁹ Dyan tam purbaan ti Cristo, a kona ten ginamet nen agum dikodi. Kaya nágkatay hidi dikona kinákkagat hidi ni kabiklatan.

¹⁰ Dyan kitam bi magreklamu a kona ten ginamet nen agum dikodi, kaya binunu hidi nen anghel a mámmuksa.

¹¹ Nangyari i atananid a iyud tánni babala ten agum, sakay nesulat hidi iyád tánni sikitam a biyag hidi nadid a katapusan a panahun ay matolduwan.

¹² Kaya magingat en deyaman a magakala a mágtaknág siya, ta bakay merakpa.

¹³ Awan palla ti pagsubuk a dummemát dikomoy a awan dinanas nen atanan a tolay. Peru tapat en Diyos, awan na pakultadán a subukán kam ten awan moy makaya. Nan káddemát nen pagsubuk ay atáddan na kam ti begsák tánni magpagtagumpayan moy iyud.

¹⁴ Kaya ngani mahal ku hidi a kákkapatkaka, dyan kam sumamba ten diyos-diyosan hidi.

¹⁵ Iddi en makagi ku dikomoy, gapu tukoy ku a mágkatalinu kam; sikamon en manghatul.

¹⁶ Awan beman en káinom tam ten tasa a ginamet ten Pángngapon nen Panginoon a ipagpasalamat tam ten Diyos ay pákbahagi ten digi ni Cristo? Sakay en kákkán tam ten tinapay a tináppeng-táppeng ay pákbahagi ten bággi ni Cristo?

¹⁷ Kaya ngani, gapu essa la en tinapay, sikitam ay essa la a bággi maski ni makpal kitam, gapu namagbaha-bahagi tam en eessa a tinapay.

¹⁸ Ilingán moy en bansa a Israel. Awan beman en kuman ten alay ay kabahagi ten gággamitán ten altar?

19 Gustu ku bemanid a kagiyán ay en diyos-diyosan hidi oni en pagkain a nealay ten diyos-diyosan hidi ay tehud a serbi?

20 Awan! En gustu ku a kagiyán, ay en paganu hidi ay magalay ten dimonyo hidi, bakán a ten Diyos. Kaya awan ku gustu a mákpagkaessa kam ten dimonyo hidi.

21 Awan kam maari a uminom ten tasa nen Panginoon sakay ten tasa nen dimonyo hidi. Sakay awan kam bi maari a kuman ten lamisaan nen Panginoon sakay ten lamisaan nen dimonyo hidi.

22 Gustu tam beman a mangimon en Panginoon? Ti palagay moy bemanid ay mas makapangyariyan kitam nan siya?

23 Tehud a magkagi ti kona háddi, “Malayaák a maggamet ti ányaman a bagay,” tarud iyud, peru awan atanan a bagay ay makapangatád ti kapiyyaan. “Malayaák bi a maggamet ti ányaman a bagay,” peru awan atanan a bagay ay makatulong.

24 Bakán a en para ten sadili moy en idipalongu moy, nan para ten agum.

25 Ni mamali kam ti karni ten páglakuwan ay kanán moy, sakay dyan kamon magtanung tánni awan mabalisa en konsensiya moy.

26 Gapu kinagi na ten kautusan, “En luta sakay en atanan a ked haád ay kao nen Panginoon.”

27 Mara ni imbitaan kam nen awan mánnampalataya sakay gustu moy a umangay, ay kanán moy en ányaman a iyatubeng di dikomoy, sakay dyan kamon magtanung pa tánni awan mabalisa en konsensiya moy.

28 Peru ni tehud a magkagi dikomoy a, “Nealay iyád ten diyos-diyosan,” dyan moy iyud kanán alang-alang ten nángkagi dikomoy sakay ten konsensiya.

29 En gustu ku a kagiyán ay en konsensiya nen agum bakán a en konsensiya moy.

Sakay kagiyán bi nen agum a, “Bakin hadlangan nen konsensiya nen agum en kalayaan ku?”

30 Ni pasalamatan ku en Diyos ten kanán ku, ay bakin baránggánnák nen agum.”

31 Kaya, ányaman en gamitán moy, kuman kam man oni uminom, ay gamitán moy atananid a iyud para ten karangalan nen Diyos.

32 Dyan kam magin dahilan nen págkasala nen deyaman, magin Judio hidi oni Hentil hidi oni ten kaguman moy hidi ten simbaan nen Diyos.

33 Nan, arigán moy en gággamitán ku. Gustu ku a pasayaán en balang essa ten atanan a gamitán ku. Awan ku idipalangu en sadili ku a kapiyyaan nan en kapiyyaan nen agum, tánni maligtas hidi.

11

1 Arigánnák moy a kona ten pángngarig ku kánni Cristo.

En Págbunbun ni Sumamba

2 Ipágmadikál takam gapu pirmiyák moy a maala-ala sakay sássunudán moy en intáttoldu ku dikomoy.

3 Peru gustu ku a maintendiyan moy a ti Cristo en nakasakup ten balang lállaki, en lállaki en nakasakup ten kabinga na, sakay en Diyos en nakasakup kánni Cristo.

⁴ En lálaki a magdasal oni en magpahayag ti mensahi a gubwat ten Diyos a tehud a bunbun ay makapangatád ti kahihyan kánni Cristo.

⁵ En bábbi bi a magdasal oni magpahayag ti mensahi a gubwat ten Diyos a awan ti bunbun ay maari a makapangatád ti kahihyan ten kabingana, kumán dán bi siya a nagpapolpok.

⁶ Ni umád nen essa a bábbi a magbunbun ay magpapolpok dálla. Peru makatagama para ten essa a bábbi ni polpok siya, kaya dapat a magbunbun dálla siya.

⁷ Awan kailangan a magbunbun en lálaki gapu siya en mángpeta ten wangis sakay karangalan nen Diyos. Peru en bábbi ay mángpeta ten karangalan nen lálaki.

⁸ Gapu awan naggubwat en dipalongu a lálaki ten bábbi nan en bábbi en naggubwat ten lálaki.

⁹ Sakay awan linalang en lálaki a para ten bábbi nan en bábbi en linalang para ten lálaki.

¹⁰ Alang-alang ten anghel hidi, ay dapat a magbunbun en bábbi bilang tanda a siya ay sakup nen kabingana.

¹¹ Konapamanhud, ay ten pangileng nen Pangi-noon ay kailangan nen bábbi en lálaki sakay kailangan bi nen lálaki en bábbi.

¹² Ni en dipalongu a bábbi ay naggubwat ten lálaki, ay kona labi hud en atanan a lálaki ay inyenak ni bábbi; sakay en atanan a bagay ay gubwat ten Diyos.

¹³ Sikamon en manghatul, maganda beman a áelingán ten essa a bábbi ni magdasal a awan ti bunbun?

14 Awan beman kaugaliyan dán a makatagama dikomoy en magtoldu a lállaki a magpalayon ti buuk?

15 Peru karangalan ten bábbi a magpalayon ti buuk. Gapu inyatád dikona en buuk na bilang bunbun na.

16 Peru ni tehud a masor pa a mákpagtalu tungkul ti iyád, ay awanák ti iba a makagi nan konahud en kaugaliyan mi, magin ten atanan a simbaan nen Diyos.

En Banal a Pangapon

17 Tungkul ti kagiyán kuwiday hidi nadid, ay awan takam maari a mepagmadikál gapu en pággipun-ipun moy ay lalu a makepadukás embes nakuwan a makapangatád ti maganda.

18 Purumeru, ay nabareta ku a mamagkampikampiyan kam ten pággipun-ipun moy. Maniwalaák a en agum a nasanig ku ay tatarudan.

19 Kailangan ngani a magbukud-bukud kam tánni matukuyan ni deya dikomoy en matapat hidi.

20 Kaya ten pággipun-ipun moy ay bakán a Banal a Pangapon nen Panginoon en kanán moy.

21 Gapu en balang essa dikomoy ay magapura dán a mangkan ten balon na, kaya magaláp dán en agum sakay lasing dán en agum.

22 Awan kam beman ti sadili a bilay tánni hud kam a kuman sakay maginom? Oni imemenos moy la en simbaan nen Diyos sakay pasanikiyán en mágkahirap? Ánya nadid gamitán kuwid? Puriyán takam beman gapu ti bagayid a iyud? Awan takam maari a puriyán!

²³ Iddi en adal a natanggap ku ten Panginoon sakay iyatád ku bi dikomoy: ti gibiyid a iyud a netokyon en Panginoon Jesus ay nangalap siya ti tinapay,

²⁴ nagpasalamat ten Diyos, sakay hinati-hati na iyud, sakay kinagi na, “Iyád en bággi ku a mealay para dikomoy. Gamitán moy iyád bilang pangalala moy dikoku.”

²⁵ Káttapos di a nangapon ay inalap na en tasa sakay kinagi na, “I tasaid a iyád ay bigu a kasunduwan nen Diyos, a patunayan nen digi ku. Kada inumán moy iyád, gamitán moy a bilang pangalala dikoku.”

²⁶ Gapu ni kada kuman kam ti tinapayid a iyád sakay uminom ti tasaid a iyád ay ipahayag moy en kákkatay nen Panginoon hanggan ten kássoli na a ruway.

²⁷ Ni deymaman en kuman ten tinapay sakay uminom ten tasa nen Panginoon ten paraan a awan karapatdapat ay nagkasala ten bággi sakay ten digi nen Panginoon.

²⁸ Kaya dapat a siyasatán nen tolay en sadili na bagu a kuman ten tinapay sakay uminom ten tasa.

²⁹ Gapu ni deymaman en kuman sakay uminom a awan na tenggiyán en kahalagaan nen bággi nen Panginoon ay kuman sakay uminom ti hatul para ten sadili na.

³⁰ Saiyán en dahilan ni bakin a mágkahina sakay masasaktin en kákpalan dikomoy, sakay nágkatay dán ngani en agum.

³¹ Ni siyasatán tam pa en sadili tam, ay awan kitam hatulan nen Panginoon.

³² Peru hatulan kitam nen Panginoon gapu ituwid na kitam, tánni awan kitam maparusaan a kaguman ni munduwiday.

³³ Kaya ngani, kákkapatkaka ku hidi, ni magipun-ipun kam a kuman ay dapat a mamagurayan kam.

³⁴ Ni tehud a magaláp dikomoy ay kuman pa siya ten bilay na tánni awan umabut ti hatul a parusa en pamagipun-ipun moy. Tungkul ten agum pa hidi a bagay, ay ayusán ku dálla káddemát ku haán.

12

En Kaluub hidi nen Banal a Ispiritu

¹ Nadid, kákkapatkaka ku hidi, tungkul ten kaluub hidi nen Banal a Ispiritu, ay gustu ku a magkahud kam ti tama a kaalaman.

² Tukoy moy a dikona awan kam palla mánnampalataya, ay naniwala kam ten diyos-diyosan hidi a awan bi makapagupos.

³ Kaya gustu ku a mapospusan moy a awan ti tolay a igiyya nen Ispiritu nen Diyos a magkagi a, “Sumpaán ti Jesus!” Sakay awan bi makagi nen deyaman a, “Panginoon ti Jesus,” ni awan igiyya nen Banal a Ispiritu.

⁴ Tehud a iba-iba a ispirituwal a kaluub. Peru eessa la en Ispiritu a mángkaluub ti hidi iyád.

⁵ Tehud a iba-iba a paraan ni págserbi, peru eessa la en Panginoon a pagserbiyan.

⁶ Tehud a iba-iba a kakayanan ten págserbi, peru eessa la en Diyos a mangatád ti kakayanan ten tolay hidi a magserbi.

⁷ En balang essa ay naátdenan ti kaluub a pake-tan a ked dikona en Ispiritu para ten kapiyyaan nen agum.

⁸ En agum dikotam ay napagkaluuban ti kakayanan a magupos ti mensahi ni karunungan. En agum ay napagkaluuban ti katalinuwan. Peru eessa la a Ispiritu en nángkaluub ti hidi iyád.

⁹ Iyud labi a Ispiritu en nángkaluub ten agum ti pánnampalataya ten Diyos, sakay ten agum ay en kapangyariyan a magpapiyya ten tehud hidi a saket.

¹⁰ Tehud a pinagkaluuban dikodi ti kapangyariyan a maggamet ti himala; tehud bi a pinagkaluuban ti kakayanan a magpahayag ti mensahi a gubwat ten Diyos, sakay tehud bi a pinagkaluuban ti kakayanan a makatukoy ni ánya a kaluub en gubwat ten Ispiritu, sakay ni ánya en bakán. Tehud bi a pinagkaluuban ti kakayanan a makapagupos ten iba-iba hidi a upos, sakay ten agum ay magpaliwanag ti hidi iyud a upos.

¹¹ Peru essa la a Ispiritu en manggamet ti atananid a iyád sakay magbahagi ten iba-iba a kaluub ten balang essa, ayun ten kagustuwan na.

Essa a Bággi Peru Makpal a Bahagi

¹² Ti Cristo ay kona ten essa a bággi a tehud a makpal a bahagi. Maski binuu ni iba-iba a bahagi, ay nanatili a eessa a bággi.

¹³ Atanan tam, magin Judio oni Hentil sakay alipin man oni malaya, ay nabinyagan ten eessa a Ispiritu tánni magin essa a bággi. Atanan tam ay pinainom ti eessa a Ispiritu.

14 En bággi ay binuu ni makpal a bahagi, bakán a essa la a bahagi.

15 Mara ni kagiyán nen básset a, “Bakánnák a lima, kaya awanák bahagi nen bággi,” awan beman kabahagi siya nen bággi?

16 Mara ni kagiyán nen bángbáng a, “Bakánnák a mata, kaya awanák bahagi nen bággi,” awan beman kabahagi siya nen bággi?

17 Ni purus a mata dálla en buu a bággi, konya dán a makasanig? Ni purus a bángbáng dálla en buu a bággi, konya dán a makaarub?

18 Peru inayus nen Diyos en balang bahagi nen bággi ayun ten kaluuban na.

19 Ni en atanan a bahagi ay pare-parehu, ay awan iyán makagi a essa a bággi.

20 Peru tatarudanid ay makpal a bahagi, peru eessa la a bággi.

21 Kaya awan makagi nen mata ten lima a, “Awan taka kailangan,” kumona bi ten ulu, awan na makagi ten básset a, “Awan taka kailangan.”

22 Ti katunayan na, en bahagi hidi a kumán a mághahina ay siya pa en mas kailangan.

23 Sakay en bahagi hidi nen bággi a ten palagay tam a awan mahalaga ay átdenan tam ti halaga. En bahagi hidi a awan masiyadu a maganda ay siya en dapat tam a pagandaán ti hustu.

24 Awan dán iyád kailangan a gamitán ten agum a bahagi nen bággi tam a talaga a maganda dán. Dikona inayus nen Diyos en bággi tam, ay inatáddan na ti higit a karangalan en bahagi hidi a awan masiyadu a marangal,

25 tánni awan magkahud ti kampi-kampiyan,

nan mágmalasakitan en balang essa.

²⁶ Ni en essa a bahagi ay masaketan, atanan di ay masaketan. Ni en essa a bahagi ay maparangalan, atanan di ay masaya.

²⁷ Sikam a atanan en eessa a bággi ni Cristo, sakay balang essa dikomoy ay bahagi nen bággi na.

²⁸ Nángdátton en Diyos ten simbaan ti purumeru, ay apostol hidi; kumaduwwa, ay propeta hidi, sakay kumatállu, ay maistu hidi. Nángdátton bi siya ti makagamet hidi ti himala, makapagpapiyya hidi ti tehud a saket, tagatulung hidi, tagapangasiwa hidi, sakay makapagupos hidi ti iba-iba a upos.

²⁹ Awan atanan ay apostol, propeta oni maistu. Awan atanan ay naatáddan ti kakayanan a makagamet ti himala,

³⁰ magpapiyya ten tehud a saket hidi, makapagupos ti iba-iba upos oni mágpaliwanag ti hidi iyud a upos.

³¹ Kaya pagsikapan moy a gustuwán en kaluub hidi a mas mahalaga.

Sakay nadid ay itoldu ku dikomoy en awan ti kaparehu ten atanan.

13

En Págmahal

¹ Nadid, makapagupusák man ten upos nen tolay hidi sakay nen anghel hidi, ni awanák labi ti págmahal ay kumánnák la a en batingtingan a magalingawngaw oni pompiyang a matánnug.

² Ni sikán man ay tehud a kakayanan a magpahayag ten upos nen Diyos sakay mangintendi

ten atanan a lihim, ni tehudák man ten atanan a kaalaman sakay dikál a pánnampalataya a kaya ku pa a paagtonán en bukid hidi, peru ni awanák labi ti págmahal, ay awanák labi ti kuwenta.

³ Sakay maski ni ipagatád ku man en atanan a ari-ariyan ku hidi, sakay iyalay ku man en bággi ku tánni tutudán, ni awanák labi ti págmahal, awanák labi ti pakinabang!

⁴ En págmahal ay matiyaga sakay mabait, awan maáinggitán, awan palalu sakay awan mapagmadikál,

⁵ awan madukás ti ugali, awan makasadili, awan maáiyamután, sakay awan mágmula ti iyamut.

⁶ Awan na kasayaan en madukás a gamet, peru ikasaya na en katutuhanan.

⁷ En págmahal ay mapagpatawad, tehud a tiwala, putat ti pag-asa, sakay mapagtiis hanggan ten katapusan.

⁸ Matapos en kakayanan a magpahayag ten upos nen Diyos, sakay umimang en kakayanan a magupos ti iba-iba hidi a upos, mawan bi en karunungan, peru en págmahal ay awan ti katapusan.

⁹ Awan palla hustu en kaalaman sakay kakayanan tam a magpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos,

¹⁰ peru káddemát nen ganap, ay mawan en awan ganap.

¹¹ Dikona a anakák palla, ay magupusák, mag-isip sakay mangatuwiran a kona ten essa a anak. Nadid a tehudák dán a idad, ay inibutan ku dán en isip anak.

¹² Ti kasalukuyan, ay kumán a maraburab a letratu en ketan tam ten aspehu, peru dumemát en aldew a makilala tam en Diyos ti atubengan. Badit la en tukoy ku nadid; peru dumemát en aldew a mahustu iyád a kaalaman, kona ten hustu a pákkatengi na dikoku.

¹³ Kaya i tálluwid a iyád ay manatili: en pánnampalataya, pag-asa, sakay págmahal; peru en pinakadakila ti hidi iyád ay en págmahal.

14

Tungkul ten Kaluub pa hidi nen Ispiritu

¹ Pakagustuwán moy en págmahal! Hangadán moy en kaluub hidi a ispirituwal, lalu dán en makapagpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos.

² En magupos ti iba-iba a upos ay ten Diyos a mákpágguron bakán a ten tolay, gapu awan ti makaintendi dikona; peru magupos siya ten lihim hidi ten tulung nen Banal a Ispiritu.

³ Peru en magpahayag bi ten mensahi a gubwat ten Diyos ay magupos ten katolayan tánni patibayán en pánnampalataya di, pabegsákkán en isip di sakay pasayaán.

⁴ En sadili a kákkabiyag a ispirituwal en palaguwán nen magupos ti iba-iba a upos, peru en simbaan en palaguwán nen magpahayag ten mensahi nen Diyos.

⁵ Gustu ku nakuwan a atanan moy ay makapagupos ti iba-iba a upos, peru mas lalu a gustu ku a makapagpahayag kam ten mensahi a gubwat ten Diyos. Mas mahalaga en magpahayag

ten mensahi a gubwat ten Diyos, nan ten maka-pagupos ti iba-iba a upos, puwera la ni tehud a mángpaliwanag ten kagiyán na, tánni makatulung ten kállagu nen simbaan.

⁶ Kaya, kákkapatkaka hidi, ni umangayák man haán sakay magupos ti iba-iba upos dikomoy, ay ánya i pakinabang moyid dikoku? Awan! Makinabang kam la ni tolduwan takam ten pahayag hidi nen Diyos, sakay en tukoy ku hidi a tungkul dikona, en mensahi hidi a gubwat ten Diyos, sakay en adal hidi.

⁷ Magin ten instrumentu hidi a awan ti biyag a kona ten plauta sakay alpa, konya a matukuyan nen deyaman ni ánya en tugtug na ni awan bi malinaw en tánnug nen nota hidi?

⁸ Sakay ni awan malinaw en tánnug nen trum-peta a págdulaw, deya i humandaid tánni lumaban?

⁹ Kona labi hud, konya a matukuyan nen agum ni ánya en gustu moy a kagiyán ten kinagi moy ti iba-iba a upos ni awan di bi maintendiyan? Kumán kam a nákpágguron ten parás.

¹⁰ Makpal a iba-iba upos ti munduwiday, sakay balang essa ay tehud a kahulugan,

¹¹ peru ni awaná k malalaki ten upos a ginamit nen kauron ku, ay awan kami magkaintendiyan.

¹² Gapu gugustu moy a magkahud ten kaluub hidi nen Ispiritu, ay sikapán moy a sumagana kam ten kaluub a makapangpalagu ten simbaan.

¹³ Gapu háddi, ay kailangan a ipagdasal nen magupos ti iba-iba a upos a átdenan bi siya ti kaluub a mángpaliwanag ten kinagi na.

14 Ni magdasalák ti uposid a iyán, ay magdasal ngani en ispiritu ku peru awan bi ti pakinabang en isip ku.

15 Ánya i dapat kuwid a gamitán? Magdasalák ten pamamag-itan nen ispiritu ku, peru gamitán ku bi en isip ku ten págdasal ku. Mágkansiyonák ten pamamag-itan nen ispiritu, peru gamitán ku bi en isip ku ten págkansiyon ku.

16 Ni magpasalamat ka ten Diyos ten pamamag-itan nen ispiritu la, konya a makakagi ti “Amen” en essa a tolay a ked haud ni awan na maintendiyán en kákkagiyán mu?

17 Maganda en págpasalamat mu, peru awan makatulung ten kállagu nen biyag a ispirituwal nen agum.

18 Magpasalamaták ten Diyos gapu makapagupusák ti iba-iba a upos, a higit dikomoy a atanan.

19 Peru ten pamagipun-ipun ten simbaan, mas gustu ku pa a magupos ti limma a upos a maintendiyán sakay makapagtoldu ten agum, nan ten libu-libu a upos a awan bi maintendiyán.

20 Kákkapatkaka hidi, dyan kam magin isip anak. Magin kona kam ten anak a awan ti tukoy tungkul ten madukás, peru ten pággintendi moy ay arigán moy en mágkatanda.

21 Kona háddi en nakasulat ten Kautusan:

“Kinagi nen Panginoon,

‘Magupusák ti banuwanid a iyád, ten pamamag-itan nen tolay hidi a tehud a iba a upos,

ten pamamag-itan nen bibig nen dayu hidi,

Peru awanák di padi sanigán.’ ”

22 Ni konahud, en kaluub a makapagupos ti iba-iba a upos ay essa a tanda para ten awan hidi mánnampalataya, bakán a ten mánnampalataya hidi. Peru en kaluub a makapagpahayag ti mensahi a gubwat ten Diyos ay tanda para ten mánnampalataya hidi, sakay bakán a ten awan hidi mánnampalataya.

23 Kaya ni ten pággipun-ipun ten simbaan ay magupos ti iba-iba a upos en atanan, sakay tehud a dumemát a katolayan a awan ti konahud a kaluub oni awan mánnampalataya, ay awan di be-man wád kagiyán a nagareng kamón?

24 Peru ni en atanan ay magpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos, sakay dumemát haud en essa a awan makaintendi oni awan mánnampalataya, ay makilala na a siya ay makasalanan, sakay mabati na en tunay na a kalagayan.

25 Sakay matukuyan na en lihim ten pusu na. Kaya lumuhud siya a sumamba ten Diyos, sakay tulos na a kagiyán a, “Talaga a ked dikomoy en Diyos!”

Kaayusan ten Simbaan

26 Ánya nadid i gustuwid a kagiyán ni atananid a iyád, kákkapatkaka hidi? Ni ten pággipun-ipun moy ay tehud a mágkansiyon, tehud a magtoldu, tehud a magpahayag ten kaluuban nen Diyos, tehud a magupos ti iba-iba hidi a upos, sakay tehud bi a magpaliwanag ti iyud, gamitán moy hidi iyád a atanan para ten kállagu nen simbaan.

²⁷ Ni tehud a magupos ti iba-iba a upos, tama dán en duwwa oni tállu a mánglelewas sakay kailangan a tehud a mángpaliwanag ten kagiyán di.

²⁸ Peru ni awan ti mángpaliwanag, ay tumahimik dálla en nagupos ti iba-iba a upos sakay mákpágguron dálla siya ten Diyos.

²⁹ Pabayan a magupos en duwwa oni tállu a tolay a tehud a kaluub a magpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos, sakay suriyán bi nen agum en kagiyán di hidi.

³⁰ Sakay ni en essa a mággetnud haud ay nakatanggap ti pahayag a gubwat ten Diyos, umimang pala en magupos.

³¹ Gapu sikam a atanan ay maari a mánglelewas a magpahayag ten mensahi nen Diyos tánni kumabetu en atanan sakay bumegsák en isip di.

³² En kaluub a magpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos ay dapat a mapugád nen tehud a kaluub ti iyud,

³³ gapu en Diyos ay awan masaya ten kaguluwan gapu siya en Diyos nen kaayusan sakay kapayapaan.

Kona háddi en dapat a mangyari ten atanan a simbaan nen tolay hidi nen Diyos.

³⁴ En bábbi ay kailangan a tumahimik ten pággipun-ipun ten simbaan. Gapu awan impakultad dikodi a magupos ten pággipun-ipun di; kailangan hidi a pasakup, a kona ten nakagi ten Kautusan.

³⁵ Ni tehud hidi a gustu a matukuyan, ay magtanung hidi ten kabinga di káddemát ten bilay di; gapu makasaniki a magupos en essa a bábbi ten disalad nen simbaan.

³⁶ Bakay bi en pangakala moy ay naggubwat dikomoy en upos nen Diyos, oni bakay sikam la en nakatanggap?

³⁷ Ni en pangakala nen deyaman ay nakatanggap siya ti pahayag a gubwat ten Diyos, oni ányaman a kaluub nen ispiritu, ay dapat na a tenggiyán a i sulat kuwidi dikomoy ay utus nen Panginoon.

³⁸ En awan mangtenggi háddi ay dyan moy bi tenggiyán.

³⁹ Kaya, kákkapatkaka ku hidi, hangadán moy nakuwan a makapagpahayag ten mensahi a gubwat ten Diyos, peru dyan moy bi ibawal en magupos ti iba-iba hidi a upos.

⁴⁰ Kaya la, ay gamitán moy en atanan a bagay ten tama sakay maayus a paraan.

15

En Kákkabiyag a Ruway ni Cristo

¹ Kákkapatkaka ku hidi, ipaala-ala ku dikomoy nadid en Maganda a Baretá a impangaral ku dikomoy. Iyád en Maganda a Baretá a tinanggap moy, sakay nagin pundasyon nen pánnampalataya moy.

² Naligtas kam ten pamamag-itan ni iyád, ni magpakatibay kam ten upos a impangaral ku dikomoy; gapu ni awan, ay awan ti kuwenta en pánnampalataya moy.

³ Gapu inyatád ku dikomoy i adaliday a tunay ti halaga a tinanggap ku labi: ti Cristo ay natay gapu ten kasalanan tam hidi, bilang pangtupad ten kinagi na ten Kasulatan.

⁴ Inlábbáng siya sakay nabiyag a ruway ten katállu a aldew, ayun bi ten Kasulatan.

⁵ Sakay pummeta siya kánni Pedro, káttapos ay ten sapulu ay ti duwwa a apostol.

⁶ Káttapos, ay pummeta siya ten mahigit a limma a datos a kákkapatkaka a namagipun-ipun. Kakpalan dikodi ay biyag palla hanggan nadid, peru en agum ay natay dán.

⁷ Sakay pummeta bi siya kánni Santiago, kona bi ten atanan a apostol.

⁸ Ten katapusan ay pummeta bi siya dikoku, maski ni kapalagay kuwid ay en essa a anak a neenak a awan kapanahunan.

⁹ Gapu sikán en kababaan ten atanan a apostol; awanáak ngani karapatdapat a duluwán a apostol, gapu inusig ku en simbaan nen Diyos.

¹⁰ Peru gapu ten kabaitan na dikoku, ay nagin apostolák, sakay awan nawanan ti kuwenta iyád a kaluub na dikoku. Ti katunayan na, ay nagtarabahuwák ti hustu nan hidi, peru bakán iyád a gapu ten sadili ku a kakayanan nan gapu ten kabaitan nen Diyos dikoku.

¹¹ Kaya magin sikán oni hidi, ay iyád en ipáppangaral mi, sakay pinaniwalaan moy.

En Kákkabiyag a Ruway nen Patay hidi

¹² Nadid, ni ipáppangaral mi a ti Cristo ay nabiyag a ruway, bakin a kagi nen agum dikomoy ay awan biyagán a ruway en nágkatay hidi?

¹³ Ni tatarudan iyán, ay lumitaw a awan nabiyag a ruway ti Cristo.

14 Sakay ni awan nabiyag a ruway ti Cristo, ay awan ti kuwenta en pángngaral mi sakay awan bi ti pakinabang ten pánnampalataya moy.

15 Ni konahud, ay lumitaw a mágkabuli kami a tistigu nen Diyos gapu pinatunayan mi a biniyag a ruway nen Diyos ti Cristo, peru awan bali, ni talaga a awan ti kákkabiyag a ruway ten nágkatay hidi.

16 Ni awan biniyag a ruway en nágkatay hidi, ay awan bi nabiyag a ruway ti Cristo.

17 Sakay ni awan nabiyag a ruway ti Cristo, ay awan palla nalinisan en kasalanan moy sakay awan ti pakinabang ten pánnampalataya moy.

18 Bakán la iyán, gustu naid a kagiyán ay en atanan a nágkatay a mánnampalataya kánni Cristo ay nepahamak.

19 Ni en pag-asa tam kánni Cristo ay para la ti biyagid nadid, ay sikitamón i kakakagbiyid ten atanan a tolay.

20 Peru nadid ta biniyag a ruway ti Cristo, saiyád i katunayanid a biyagán a ruway en nágkatay hidi.

21 Ni konya a dummemát en kákkatay ten pamamag-itan nen essa a tolay, ay kona labi hud, dummemát en kákkabiyag a ruway ten pamamag-itan bi nen essa a tolay.

22 Gapu ni konya a matay en atanan gapu ten kaugnayan kánni Adan, ay kona labi hud, mabiyag en atanan gapu ten kaugnayan di kánni Cristo.

23 Peru en balang essa ay tehud a kanya-kanya a netakda a panahun. Ti Cristo en kadipalonguwan ten atanan; káttapos, en ked hidi kánni Cristo ten kássoli na a ruway.

²⁴ Sakay dumemát en katapusan, ni neatád dán ni Cristo ten Diyos Ama en kahariyan, káttapos na a matalu en atanan a kahariyan, pamahalaan sakay kapangyariyan.

²⁵ Gapu ti Cristo ay dapat a maghari hanggan a matalu na sakay mapasuku en atanan a kadima na.

²⁶ En kadimudyanan na a taluwán a kadima ay en kamatayan.

²⁷ Gapu kinagi nen Kasulatan, “En atanan a bagay ay sakupán nen Diyos ten kapangyariyan na.” Peru en upos a, “atanan a bagay,” ay maliwanag a awan kaguman háddi en Diyos gapu siya en nángdátton ten atanan a bagay ten disalad nen kapangyariyan ni Cristo.

²⁸ Ni en atanan a bagay ay nasakup dán nen kapangyariyan ni Cristo, ay en Anak dámman en magpasakup ten kapangyariyan nen Diyos a nángdátton ten atanan a bagay ten disalad nen kapangyariyan na. Ni konahud, ay maghari en Diyos ten atanan.

²⁹ Ni konahud, ay ánya halagaid nen págpabinyag nen tolay hidi para ten nángkatay hidi? Ni talaga a awan biyagán a ruway en nángkatay hidi, ay bakin nagpabinyag pa en tolay hidi alang-alang dikodi?

³⁰ Sakay bakin ked kami pa ti panganib a kalagayan ti atanan a odas?

³¹ Kákkapatkaka ku hidi, kada aldew ay adeniyák ti kákkatay. Kagiyán ku iyád gapu ipágmadikál takam alang-alang kánni Cristo Jesus a Panginoon tam!

³² Ni en pákpaglaban ku ten mángkatapang a kadima ti Efeso ay para ten tolay la, ánya i pakin-

abang kuwid? Ni awan labi mabiyag a ruway en patay hidi, ay mas maganda pa ni sunudán tam dálla i kakagiyamid a iddi: “Kuman kitam sakay uminom, gapu ni ilaw, ay matay kitam.”

³³ Dyan kam padadaya. “En madukás a kaguman ay makasida ti mágkaganda a ugali.”

³⁴ Magpakatinu kam sakay adággan moy en págkasala. Awan matenggi nen agum dikomoy en Diyos. Kagiyan ku iyád tánni mapasaniki kam.

En Idsura nen Bággi ten Kákkabiyag a Ruway

³⁵ Peru tehud a magtanung, “Konya a mabiyag a ruway en patay hidi? Ánya en magin idsura nen bággi di?”

³⁶ Hangal! Awan mabiyag en bine a imula mentras awan iyád matay.

³⁷ Sakay en imula ay bakán a dikál dán, nan bine, a kona ten butil nen trigo oni nen agum a bine.

³⁸ En Diyos en mangatád ti bággi ti iyud a bine, ayun ten kaluuban na; balang bine ay átdenan na ti tama a bággi.

³⁹ Sakay awan pare-parehu en pilas nen linalang hidi a tehud a biyag; iba en pilas nen tolay, iba en pilas nen hayup, iba ten ibun hidi, sakay iba ten ikan hidi.

⁴⁰ Tehud a bággi a panglanget sakay tehud bi a pangluta; iba en kagandaan nen pangluta sakay iba en kagandaan nen panglanget.

⁴¹ Iba en demlag nen aldew, iba bi en demlag nen bulan, sakay iba bi en demlag nen biton hidi. Maski en biton hidi ay awan pare-parehu en demlag di.

42 Kona labi haán ten kákkabiyag a ruway. En bággi a inlábbáng ay marunot, peru awan marunot a awan ti katapusan en bággi a biniyag a ruway.

43 Madukás sakay awan ti kaya dikona a inlábbáng, maganda sakay mabegsák ten kákkabiyag a ruway.

44 Inlábbáng a bággi a pangluta, mabiyag a ruway bilang bággi a panglanget. Ni tehud a bággi a pangluta, tehud bi a bággi a panglanget.

45 Kona háddi en nakasulat, ten kasulatan: “En purumeru a tolay a ti Adan, ay linalang a inát denan ti biyag,” en dimudyán a Adan ay Ispiritu a mangatád ti biyag.

46 Peru awan nágdipalongu en panglanget; en pangluta pa bagu en panglanget.

47 En purumeru a Adan ay gubwat ti luta, gapu linalang siya a gubwat ten alikabuk, en kaduwwa a Adan ay gubwat dilanget.

48 En bággi a pangluta ay kona ten naggubwat ten luta; en bággi a panglanget ay kona ten naggubwat dilanget.

49 Ni konya a nagin kaparehu kitam ten tolay a gubwat ti lutaiday, ay magkakona kitam bi ten tolay a naggubwat dilanget.

50 Iddi en gustu ku a kagiyán, kákkapatkaka ku hidi, en binuu nen pilas sakay digi ay awan maari a makabahagi ten kahariyan nen Diyos, sakay en bággi a pangluta ay awan maari a magmana ti biyag a awan ti katapusan.

51 Essa a lihim i kagiyán kuwidi dikomoy, bakán a sikitam a atanan ay matay peru atanan tam ay baguwán,

⁵² ten essa a saglit, ten essa a kisáp-mata, a kasabay nen katapusan a tánnug nen trumpeta. Gapu ten káttánnug nen trumpeta, mabiyag a ruway en patay hidi sakay awan dán hidi matay a ruway. Baguwán kitam a atanan.

⁵³ En bággi tam a marunot ay mapalitan ti awan marunot sakay en bággi tam a matay ay mapalitan ti bággi a awan matay.

⁵⁴ Ni en marunot ay napalitan dán ti awan marunot, sakay ni en tehud a kamatayan ay napalitan dán ti awan dán matay, ay matupad dán en nakagi ten kasulatan: “Natalu dán en kamatayan; nangyari dán en tagumpay!”

⁵⁵ “Hádyá dán, kamatayan, en tagumpay mu?

Hádyá dán, kamatayan, en kamandag mu?”

⁵⁶ En kamandag nen kamatayan ay en kasalanan, sakay en begsák nen kasalanan ay maggubwat ten Kautusan.

⁵⁷ Magpasalamat kitam ten Diyos gapu inatáddan na kitam ti tagumpay ten pamamag-itan nen Panginoon tam a ti Jesu-Cristo!

⁵⁸ Kaya ngani, mahal ku hidi a kákkapatkaka, magpakatag kam a pirmi sakay dyan manghina. Magpakasipag kam ten págserbi moy ten Panginoon, gapu tukoy moy a awan masayang en pagud moy para dikona.

16

Tulong ten Kákkapatkaka ti Judea

¹ Nadid, tungkul bi ten págpuron ti itulong ten kákkapatkaka ti Judea, ay gamitán moy iyud a kona ten kinagi ku ten simbaan hidi ti Galacia.

² Kada purumeru a aldew nen simba, mángbukud en balang essa ti bahagi nen kinita na, sakay ipunán na iyud para awan dán kailangan a magagid pa ti tulung káddemát ku haán.

³ Káddemát ku haán, atáddan ku ti surat en tolay hidi a piliyán moy tánni mangtawid ten tulung moy ti Jerusalem.

⁴ Sakay ni kailangan a angayák bi haud, ay mákkuyugák dikodi.

En Planu hidi ni Pablo

⁵ Angayák haán kággubwat ku ti Macedonia, gapu naplanu ku a rumoyot haud.

⁶ Magmalayák haán sakay bakay háddák dán haán a mangámyan, tánni matulunganák moy ten balang angayan ku.

⁷ Awan ku gustu a rumoyoták la haán; nan gustu ku a magmalay ti sabadit, ni kaluuban nen Panginoon.

⁸ Peru en planu ku ay mágyan ti Efeso hanggan ten aldew ni Pentecostes.*

⁹ Tehud a maganda a pagkakataun háddi para ten págserbi tam, maski ni makpal a humadlang.

¹⁰ Káddemát haán ni Timoteo, ay ipeta moy dikona en maganda moy a págtanggap tánni pumapayapa en kaluuban na, gapu siya ay kaparehu ku a magserbi ten Panginoon.

¹¹ Dyan moy siya imemenos, nan tulungan moy tánni makasoli siya háddi a tehud a kapayapaan, gapu áorayán ku siya a kaguman nen kákkapatkaka hidi.

---

* **16:8 Pentecostes:** iyád ay en káddibábbi nen Banal a Ispiritu ten dipalangu hidi a mánnampalataya.

¹² Tungkul bi ten kapatkaka tam a ti Apolos, inuron ku siya ti maganda a angay bumisita haán a kaguman en agum a kákkapatkaka. Peru awan palla siya makaangay haán nadid. Saka dálla ni tehud dán a pagkakataun.

Pangkatapusan a Bilin

¹³ Magin handa kam sakay magpakatag ten pánnampalataya moy. Magpakatapang kam sakay magpakatibay.

¹⁴ En atanan a gággamítan moy ay gamítan moy a tehud a págmahal.

¹⁵ Kákkapatkaka ku hidi, tukoy moy a en pam-ilya ni Estefanas en dipalangu a nakakilala ten Panginoon ti Acaya; sakay inlaan di en sadili di a magserbi ten tolay hidi nen Diyos. Ipákpágguron ku dikomoy

¹⁶ a magpasakup kam ten kona hidi dikodi, sakay ten deyaman a kaguman di a magpakahirap a magserbi.

¹⁷ Masayaák ten káddemát de Estefanas, Fortunato, sakay ti Acaico, gapu gamítan di en awan moy magamet para dikoku.

¹⁸ Hidi en nangpabegsák dikoku, a kona bi dikomoy. Pakahalagaan moy en kona hidi haán a kalasi ni tolay.

¹⁹ Kumustaán kam nen mánnampalataya hidi ti Asia. Kumustaán kam bi de Aquila ay ti Priscila, sakay nen kákkapatkaka hidi a mággipun-ipun ten bilay di ten ngaran nen Panginoon.

²⁰ Kumustaán kam bi nen atanan a kákkapatkaka háddi.

Mamágkumustaan kam bilang matátkaka kánni Cristo.

²¹ Sikán a ti Pablo en mismu a nángsulat ti iyád a págbati.

²² Sumpaán en deyaman a awan ti págmahal ten Panginoon!

Marana tha Dumemát ka dán nakuwan, Panginoon mi!

²³ Pagpalaán kam nakuwan nen Panginoon tam a ti Jesus.

²⁴ Magkahud kam nakuwan a atanan ten págmahal ku, ten ngaran ni Cristo Jesus.

En Maganda A Bareta Biblia New Testament in Paranan (RP:prf:Paranan)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Paranan)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789712910227

The New Testament

in Paranan

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

66e06b73-4ffa-576e-b764-3197aa73a74e